

TER BESLISSING

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Datum

21 mei 2025

Onze referentie

R72516093

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Kabinetsreactie AIV-briefadvies 'Een stabiel en voorspelbaar ODA-budget'

Aanleiding

- Op 13 maart 2024 bracht de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) op eigen initiatief een briefadvies uit over het ODA-budget (*Een stabiel en voorspelbaar ODA-budget*) met drie aanbevelingen.
- Minister Schreinemacher stuurde op 20 juni 2024 een uitstelbrief, waarin zij aangeeft dat het volgende kabinet zal reageren op het AIV-advies.
- Tijdens de voorjaarsbesluitvorming van 2025 heeft het kabinet besloten over de aanpassingen in de ODA-begrotingssystematiek. Daarom is dit een logisch moment om te reageren op het AIV-advies.

Geadviseerd besluit

- Graag uw akkoord op de inhoud van de kabinetsreactie (bijgevoegd), met in het bijzonder uw aandacht voor opvolging van aanbeveling 2.
- Graag uw akkoord om - na eventuele verwerking van uw opmerkingen en onder voorbehoud van ambtelijke overeenstemming met FIN - dit stuk uit te sturen vóór het debat over de voorjaarsnota. Het stuk is ambtelijk afgestemd via de CoRIA en wordt niet geagendeerd in RDINEV/MR.

Kernpunten

- De kabinetsreactie is positief over het AIV-advies en omarmt de aanbevelingen.
- Aanbeveling 1 (koppeling bni) is in de voorjaarsbesluitvorming 2025 deels overgenomen. Aanbeveling 3 (asielcap) is in het Hoofdlijnenakkoord (HLA) al overgenomen.
- Aanbeveling 2 (terugbrengen frequentie bijstelling) bevordert de stabiliteit en voorspelbaarheid van het ODA-budget. Het deels overnemen van deze aanbeveling is ambtelijk afgestemd met het ministerie van Financiën.
- Het is wenselijk de kabinetsreactie vóór het debat over de voorjaarsnota (11 juni) aan het parlement te zenden. Het stuk is via een schriftelijke CoRIA (15-19 mei) interdepartementaal afgestemd.
- Het stuk wordt niet nader politiek afgestemd. Dat is niet nodig omdat we verwachten tot ambtelijk akkoord te komen over de kabinetsreactie met FIN, daaraan wordt parallel gewerkt. Bovendien waren er geen substantiële opmerkingen van andere departementen in de CoRIA.

Toelichting

Hieronder gaan wij kort in op de adviezen van de AIV en de kabinetsreactie.

Datum

9 mei 2025

Onze referentie

BZ2516093

Advies I: “Houd vast aan de koppeling van het ODA-budget aan het bruto nationaal inkomen (bni) op een zodanig niveau dat de zelf gestelde doelen binnen bereik blijven en houdt daarbij de internationale norm en afspraak van 0,7% aan als ankerpunt.”

- In de kabinetsreactie wordt aangegeven dat voorgaande kabinetten de internationale norm van 0,7% van het bni als uitgangspunt namen voor het ODA-budget. Dit kabinet neemt deze norm niet meer als ankerpunt, maar koppelt het ODA-budget wel aan de groei van het bni en stuurt zo op een langjarig gelijkblijvende ODA-prestatie. Hiermee stelt het kabinet zich op als betrouwbare internationale partner en komt het tegemoet aan het AIV-advies.
- Het kabinet heeft hiermee niet gekozen voor de systematiek van voorgaande kabinetten. In de systematiek van voorgaande kabinetten werd het ODA-budget berekend door 0,7% van het bni te nemen en hier beleidskeuzes van het kabinet bij op te tellen of af te halen. Dat is ook zichtbaar in bijlage 6 van de HGIS-nota 2024.
- Bij Voorjaarsnota 2025 wordt het ODA-budget berekend door de ODA-stand bij HGIS-nota 2025 te vermenigvuldigen met de ontwikkeling van het bni sinds MEV2025. Het ODA-budget ontwikkelt zich daardoor met hetzelfde percentage als het bni (1% groei bni is 1% groei ODA-budget), waardoor de ODA-prestatie langjarig gelijk blijft aan de huidige geraamde ODA-prestatie.
- Daarnaast is besloten dat de groei van het bni tussen CEP2024-MEV2025 niet wordt verwerkt in het budget. Het kabinet heeft er dit voorjaar ook voor gekozen om het effect van deze koppeling op het beschikbare ODA-budget in 2025 niet te verwerken.

Advies II: “Pas het ODA-budget niet langer tussentijds aan op basis van nieuwe bni-prognoses voor het lopende begrotingsjaar.”

- In de kabinetsreactie wordt aangegeven dat het geschetste voordeel door de AIV gedeeld wordt door het kabinet. Het kabinet neemt het advies daarom deels over. Dit betekent dat het kabinet het ODA-budget niet langer tussentijds bijstelt op basis van de MEV (zomerraming). Het lopende begrotingsjaar wordt bij de bijstelling in het voorjaar niet uitgezonderd van bijstellingen omdat het kabinet heeft gekozen om aan het bni te koppelen. De gedachte achter het niet actualiseren bij de MEV is dat een stabielere budget doeltreffender en doelmatiger kan worden uitgegeven.
- Ter illustratie voor de eerste cyclus: dit betekent concreet dat de MEV-bijstelling in de zomer 2025 komt te vervallen. Voorjaar 2026 wordt het ODA-budget in 2026 en verder dan weer bijgesteld op basis van de bni-ontwikkelingen sinds de laatst verwerkte raming (CEP2025). Op deze manier wordt ook de bni-ontwikkeling van MEV2026 in jaar T+1 en verder meegenomen. Het lopende begrotingsjaar wordt dus niet uitgezonderd maar er wordt wel minder vaak bijgesteld. De eerstvolgende bijstelling is dus bij de CEP2026 (voorjaar 2026) en daarna bij de CEP2027 (voorjaar 2027).
- De **budgettaire effecten voor ODA** naar de toekomst toe zijn lastig kwantificeerbaar.

Advies III: "Voer een limiet in voor toegerekende kosten voor de eerstejaarsopvang van asielzoekers, naar Zweeds model."

- Het kabinet heeft de aanbeveling van de AIV overgenomen. In het Hoofdlijnenakkoord is afgesproken dat de opvangkosten van eerstejaars asielvluchtelingen tot een maximum van 10 procent worden toegerekend aan het ODA-budget vanaf 2027. Dit volgt het Zweedse model, waar de uitgaven aan eerstejaars asielopvang uit ODA gemaximeerd zijn op 8% van het ODA-budget.

Datum

9 mei 2025

Onze referentie

BZ2516093

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.